

สรุปสาระสำคัญ ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุ

เนื่องจากการปฏิรูปภาคการประมงของประเทศไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพด้านการประมงและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับมาตรการบริหารจัดการด้านการประมง กฎหมายว่าด้วยการประมง ตลอดจนมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการนั้น ๆ โดยการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศักยภาพ และขีดความสามารถด้านการประมงและการแข่งขันทางการค้า แต่เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ดำเนินการดังกล่าวยังคงมีข้อจำกัดทำให้ผู้ประกอบอาชีพด้านการประมงจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการด้านการประมงในปัจจุบันได้

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

โดยที่การปฏิรูปภาคการประมงของประเทศไทยเพื่อจัดระเบียบการประมง พัฒนาการประมงและการบริหารจัดการทรัพยากรประมง ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบอาชีพด้านการประมงและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตลอดจนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับการประมงของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบอาชีพด้านการประมง เห็นสมควรมีกฎหมายจัดตั้งกองทุนการประมงแห่งชาติขึ้นโดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพด้านการประมงและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีแหล่งเงินทุนในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพด้านการประมง ตลอดจนฟื้นฟูและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการด้านการประมง เพื่อสร้างขีดความสามารถด้านการประมงและการแข่งขันทางการค้า ทั้งจากการจับสัตว์น้ำ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการแปรรูปสัตว์น้ำ ให้เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก

๔. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. ประกอบด้วย ๖ หมวด ๓๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ การจัดตั้งกองทุน

กองทุนการประมงแห่งชาติเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาภาคการประมง การปรับโครงสร้างภาคการประมง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ การรักษาความมั่นคงด้านอาหาร และพัฒนาการตลาดสินค้าสัตว์น้ำ รวมถึงการฟื้นฟู และเยียวยาผู้ประกอบอาชีพด้านการประมง ตลอดจนเป็นสถาบันการเงินด้านการประมง ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพด้านการประมงและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งที่เป็นการทำการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประมง และการกระทำใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุนการทำการประมง โดยมีการดำเนินการในลักษณะสนับสนุนหรือส่งเสริมภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

๑. เงิน....

- (๑) เงินประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้จำนวนไม่น้อยกว่า ๓.๐๐๐ ล้านบาท
- (๒) เงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาลหรือเงินที่ได้รับในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินค่าอากรและค่าธรรมเนียมที่รัฐได้จัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
- (๔) เงินค่าภาคหลวงหรือเงินค่าสัมปทาน หรือเงินค่าตอบแทนต่าง ๆ ที่รัฐเรียกเก็บจากการ

ใช้ประโยชน์ทางทะเล

- (๕) เงินกู้ที่รัฐบาลกู้เพื่อสมทบกองทุน
- (๖) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- (๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาค
- (๘) เงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ
- (๙) ค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
- (๑๐) รายได้จากการจัดการของกลางในคดีตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
- (๑๑) เงินกู้เพื่อใช้ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

๔.๒ การบริหารกิจการของกองทุน

กองทุนการประมงแห่งชาติมีการบริหารจัดการโดยระบบคณะกรรมการ ซึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ” โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ประธานสภาการประมงแห่งประเทศไทยเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รองผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ประธานหอการค้าไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย นายกสมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทย นายกสมาคมสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทย นายกสมาคมผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไทย และอธิบดีกรมประมง รวม ๒๓ คน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อีกจำนวนไม่เกิน ๑๓ คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้และประสบการณ์ดำเนินงานในด้านการประมงน้ำจืด ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ ด้านการประมงพื้นบ้าน ด้านการประมงพาณิชย์ และด้านการประมงนอกน่านน้ำไทย ด้านการเงิน ด้านธุรกิจ ด้านละหนึ่งคน

(๒) ผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ดำเนินงานในองค์การสาธารณสุขประโยชน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนหนึ่งคน

(๓) นักวิชาการด้านการประมง จำนวนไม่เกินสามคน

๔.๓ สำนักงานกองทุนการประมงแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. หมวด ๓ กำหนดให้กองทุนมีสำนักงานงาน ซึ่งเรียกว่า “สำนักงานกองทุนการประมงแห่งชาติ” โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร หรือปริมณฑล และอาจตั้งสาขา ณ ที่อื่นใดได้ตามความจำเป็น เพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนและประสานความร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ

(๓) ประชา....

(๓) ประชาสัมพันธ์ให้ชาวประมง เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ประกอบการประมง และผู้เกี่ยวข้องกับการประมงได้ทราบถึงนโยบาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ของกองทุน

(๓) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ การในการพิจารณาแผนหรือโครงการ

(๔) ให้การสนับสนุน ปรีกษาหารือ และแนะนำแก่องค์กรประมง ชาวประมง เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และผู้ประกอบการประมง เกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนหรือโครงการ หรือตามท้องที่องค์กรประมง ชาวประมง เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และผู้ประกอบการประมงร้องขอ

(๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนหรือโครงการที่ได้รับการสนับสนุน จากกองทุนและรายงานผลต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ

(๖) จัดทำงบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ

(๗) ดำเนินการอื่นใด ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๔.๔ การบัญชีและการตรวจสอบ

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. หมวด ๔ กำหนดให้กองทุนต้องจัดให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อบันทึกรายการทางบัญชีและแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติกำหนด โดยมีกระบวนการในการตรวจสอบภายในและรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ ซึ่งดำเนินการโดยระบบคณะกรรมการ เรียกว่า “คณะกรรมการตรวจสอบภายใน” ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

๔.๕ การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. หมวด ๕ กำหนดให้กองทุนต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานทุก ๓ ปี อันเป็นรอบการประเมิน โดยก่อนครบกำหนดในรอบการประเมินไม่น้อยกว่า ๖ เดือน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่เกิน ๕ คน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุน ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงาน ข้อจำกัดหรืออุปสรรคของการดำเนินกิจการ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อประเมินคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ

๔.๖ การกำกับและดูแล

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. หมวด ๖ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้กองทุนชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยยุทธศาสตร์ชาติ แผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับกองทุน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนได้

๕. การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๕.๑ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ	คณะกรรมการตรวจสอบภายใน
(๑) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์	ตรวจสอบภายใน เพื่อรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ
(๒) พิจารณาอนุมัติ แผนการดำเนินงาน แผนบริหารความเสี่ยง และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกองทุน	
(๓) ควบคุมดูแลและจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางตาม (๑) และแผนงบประมาณตาม (๒)	
(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการสรรหาผู้อำนวยการบริหารงานบุคคล การเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การพัสดุ การบัญชี การตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง การติดตาม การประเมินผล และการเปิดเผยผลการทำงาน และระเบียบอื่นใดที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกองทุน	
(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็น เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินของกองทุน	
(๖) พิจารณาและอนุมัติ เงินกองทุนเพื่อดำเนินงานตามโครงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการประกอบอาชีพ การชดเชย เสียวยา และการอุดหนุนผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาลหรือนโยบายที่คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติกำหนด	
(๗) พิจารณาและอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้หรืออาชีพการประมงหรือพัฒนาการตลาดสินค้าสัตว์น้ำ ที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน	
(๘) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ	

คณะกรรมการบริหารกองทุนการประมงแห่งชาติ	คณะกรรมการตรวจสอบภายใน
(๙) ติดตามผลการดำเนินการของกิจกรรมตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติ พร้อมรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนต่อที่ประชุมคณะกรรมการ	
(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ	

๕.๒ เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

เนื่องจากกองทุนการประมงแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาภาคการประมง การปรับโครงสร้างภาคการประมง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ การรักษาความมั่นคงด้านอาหาร และพัฒนาการตลาดสินค้าสัตว์น้ำ รวมถึงการฟื้นฟูและเยียวยาผู้ประกอบการอาชีพด้านการประมง ตลอดจนเป็นสถาบันการเงินด้านการประมงให้แก่ผู้ประกอบการประมงและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งที่เป็นการทำการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประมง และการกระทำใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุนการทำการประมง ซึ่งมีผลต่อผู้ประกอบการอาชีพด้านการประมงและผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก จึงควรกำหนดให้ผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการอาชีพด้านการประมงและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของกองทุน ในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารกองทุน เพื่อระดมความรู้ ความสามารถ และแนวความคิดในการดำเนินการของกองทุนตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ และเพื่อให้การกำหนดนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ตลอดจนการตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ไม่ผูกขาดอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงคนเดียว ประกอบกับเพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จึงควรกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการดังกล่าวด้วย

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในภาคประมงมีแนวโน้มขยายตัวจากเดิม เนื่องจากผู้ประกอบการอาชีพด้านการประมงและธุรกิจที่เกี่ยวข้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศักยภาพ และขีดความสามารถด้านการประมงและการแข่งขันทางการค้าตลอดห่วงโซ่การผลิต ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพในภาคประมง

๖.๒ ผลกระทบด้านสังคม

ส่งผลให้ผู้ประกอบการอาชีพด้านการประมงรวมทั้งแรงงานในภาคประมง ได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสวัสดิภาพทางสังคม